

:

:

(Project)

1

FACEBOOK

/

(' & ' .)
(' .)
(' .)
(' & ' .)
(' & ' .)
(' .)
(' & ' .)
(' .)
(' & ' .)
(' & ' .)
(' & ' .)
(' .)
(' & ' .)
(' .)
(' & ' .)
(' & ' .)
(' .)
(' & ' .)
(' .)
(' .)
(' .)
(' & ' .)
(' & ' .)

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα	3
---------------------	---

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. Εισαγωγή	5
1.1 Ορισμός Κοινωνικού Δικτύου	5
1.2 Ιστορική αναδρομή	5
1.3 Περιγραφή λειτουργίας	6
2. Αποτελέσματα βιβλιογραφικής αναζήτησης	11
2.1 Έρευνα Ευστρατίου Παναγή για το Facebook στην Ελλάδα	11
2.2 Άλλες έρευνες για το Facebook	13
2.3 Έρευνες που αναδεικνύουν κινδύνους από τη χρήση του Facebook	15
2.4 Το Facebook ως εργαλείο δημιουργίας και διατήρησης κοινωνικών σχέσεων.	16
3. Προστασία προσωπικών δεδομένων στο facebook.	21
3.1 Τι είναι τα προσωπικά δεδομένα και ποια η σημασία τους.	21
3.2 Ιδιωτικότητα : Μια αναζήτηση όασης στην έρημο της πλοήγησης.	22
3.3 Τρόποι προστασίας από τους κινδύνους του FACEBOOK και του Διαδικτύου.	24

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά Ερωτήματα	26
2. Είδος έρευνας - Περιγραφή Δείγματος.	28
3. Διαδικασία εκτέλεσης - Μέσο συλλογής δεδομένων : Ερωτηματολόγιο.	30
4. Αποτελέσματα	32
4.1 Πρώτο ερευνητικό ερώτημα.	32
4.2 Δεύτερο ερευνητικό Ερώτημα.	34
4.3 Τρίτο ερευνητικό ερώτημα	37
4.4 Τέταρτο ερευνητικό ερώτημα	38
4.5 Πέμπτο ερευνητικό ερώτημα.	40
5. Γενικά Συμπεράσματα	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	47

Εισαγωγικό Σημείωμα

Η παρούσα εργασία είναι μια εμπειρική μελέτη που στοχεύει στην αποτύπωση των απόψεων των μαθητών του 1^{ου} Λυκείου Καλαμάτας σχετικά με τη χρήση ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης όπως είναι το Facebook.

Υλοποιήθηκε το Σχολικό Έτος 2012-2013 από την ομάδα μαθητών που επέλεξαν το συγκεκριμένο θέμα στα πλαίσια του μαθήματος Ερευνητική Εργασία της Β' Λυκείου. Το πρώτο τετράμηνο υλοποιήθηκε το θεωρητικό μέρος ενώ το δεύτερο Τετράμηνο υλοποιήθηκε το ερευνητικό μέρος της εμπειρικής μελέτης.

Το θεωρητικό μέρος της έρευνας περιλαμβάνει ιστορική αναδρομή αλλά και περιγραφή των λειτουργιών της δημοφιλούς ιστοσελίδας του Facebook. Στη συνέχεια αναφέρονται τα αποτελέσματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης που έκαναν οι μαθητές και χρησιμοποιηθήκαν για να διατυπωθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Στόχος των ερευνητικών ερωτημάτων είναι να καταγραφεί η υπάρχουσα κατάσταση σχετικά με τη χρήση του Facebook, δεδομένου ότι αποτελεί μια από τις δημοφιλέστερες ενασχολήσεις των μαθητών Λυκείου σήμερα. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια να αναδειχθούν οι θετικές και οι αρνητικές επιπτώσεις από τη χρήση του Facebook αλλά και να δοθεί έμφαση σε θέματα ασφάλειας προσωπικών δεδομένων.

Για την διερεύνηση των παραπάνω ερωτημάτων οι μαθητές κατασκεύασαν ερωτηματολόγιο που αποτέλεσε το βασικό ερευνητικό εργαλείο για την υλοποίηση του ερευνητικού μέρους της παρούσας μελέτης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το Facebook χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ του διδάσκοντα και των μαθητών με επιτυχία για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας. Με την ευκαιρία θέλω να απευθύνω ένα θερμό ευχαριστήσω σε όλους τους μαθητές που συμμετείχαν και ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις της παρούσας εργασίας .

Τέλος πρέπει να σημειωθεί πως τέτοιου είδους προσπάθειες θα ήταν ανέφικτες στο σχολικό περιβάλλον εάν δεν είχε εισαχθεί το μάθημα «Ερευνητική εργασία» στο πρόγραμμα σπουδών του Γενικού Λυκείου. Είναι προφανές πως τέτοιου τύπου καινοτομίες πρέπει να ενισχυθούν και να κυριαρχήσουν στο αναλυτικό πρόγραμμα του Γενικού Λυκείου τα επόμενα χρόνια εφόσον το ζητούμενο είναι η ποιοτική αναβάθμιση αυτής της σχολικής βαθμίδας.

Ο Διδάσκων

Χρήστος Λυμπερόπουλος

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Θεωρητική μελέτη των απόψεων των μαθητών για το Facebook

1. Εισαγωγή

1.1 Ορισμός Κοινωνικού Δικτύου

Η κοινωνική δικτύωση, θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι είναι μια μορφή συγκέντρωσης ατόμων σε «κοινότητες» κάτι αντίστοιχο με την έννοια της γειτονιάς. Στόχος είναι η διαμόρφωση κοινωνικών σχέσεων ανάμεσα σε άτομα ή ομάδες ατόμων τα οποία για παράδειγμα μοιράζονται κοινές αντιλήψεις ή έχουν κοινά ενδιαφέροντα. Τα κοινωνικά δίκτυα στο διαδίκτυο είναι υπηρεσίες που υποστηρίζουν την κοινωνική δικτύωση και που στην ουσία αποτελούν «προσωπικούς χώρους» για επικοινωνία και διαμοιρασμό περιεχομένου. Κατά τους (Ajjan & Hartshorne, 2008) χαρακτηρίζονται από ευκολία στη χρήση, διευκολύνουν τη δημιουργία αυθόρμητων σχέσεων, και διευρύνουν την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μεταξύ των χρηστών τους.

1.2 Ιστορική αναδρομή

Η ερευνητική μας εργασία αφορά το facebook, ένα κοινωνικό δίκτυο της κατηγορίας των δικτύων δημόσιου προφίλ, δηλαδή αυτών όπου όλοι οι χρήστες ανήκουν σε ένα συγκεκριμένο δίκτυο. Το facebook ιδρύθηκε στις 4 Φεβρουαρίου 2004 από τον Mark Zuckerberg, φοιτητή του πανεπιστημίου Harvard. Αρχικά δικαίωμα συμμετοχής είχαν μόνο οι φοιτητές του [Harvard](#) ενώ αργότερα επεκτάθηκε για την [Ivy League](#). Το όνομα της ιστοσελίδας προέρχεται από τα έγγραφα παρουσίασης των μελών πανεπιστημιακών κοινοτήτων μερικών Αμερικάνικων κολεγίων

και προπαρασκευαστικών σχολείων που χρησιμοποιούσαν οι νεοεισερχόμενοι σπουδαστές για να γνωριστούν μεταξύ τους.

Το 2005 το δικαίωμα πρόσβασης επεκτάθηκε σε μαθητές συγκεκριμένων Λυκείων και μέλη ορισμένων μαθητικών κοινοτήτων, ενώ το 2006 η υπηρεσία έγινε προσβάσιμη σε κάθε άνθρωπο του πλανήτη που η ηλικία του ξεπερνούσε τα 13 χρόνια. Το Facebook σήμερα έχει πάνω από 1 δισεκατομμύριο ενεργούς χρήστες, κατατάσσοντάς το έτσι στη λίστα ταξινόμησης του [Alexa](#) ως ένα από τα δημοφιλέστερα web sites του πλανήτη (2ο μετά το [Google](#)). Επίσης, το Facebook είναι ένα από τα δημοφιλέστερα sites για ανέβασμα φωτογραφιών με πάνω από 14 εκατομμύρια φωτογραφίες καθημερινά.

1.3 Περιγραφή λειτουργίας

Με αφορμή τη δημοτικότητά του, το Facebook έχει υποστεί κριτική και κατηγορηθεί σε θέματα που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα και τις πολιτικές απόψεις των ιδρυτών του. Ωστόσο η συγκεκριμένη ιστοσελίδα παραμένει η πιο διάσημη κοινωνική περιοχή δικτύωσης σε πολλές αγγλόφωνες χώρες. Το Facebook είναι ένας καλός τρόπος δικτύωσης με φίλους και γνωστούς. Παρά το ότι ενέχει κινδύνους (κυρίως για παραβίαση προσωπικών δεδομένων), ο προσεκτικός χρήστης δεν διατρέχει κίνδυνο. Το Facebook ακόμα παρέχει παιχνίδια και υπάρχει η δυνατότητα ανεβάσματος φωτογραφιών και βίντεο. Στο Facebook οι χρήστες έχουν την δυνατότητα να επικοινωνούν μέσω μηνυμάτων με τις επαφές τους και να τους ειδοποιούν όταν ανανεώνουν τις προσωπικές πληροφορίες τους. Έτσι κατατάσσεται ως ένα από τα δημοφιλέστερα web site του πλανήτη ενώ μπορεί κανείς να το χρησιμοποιήσει σε πάνω από 70

γλώσσες. Στο συγκεκριμένο ιστότοπο δημιουργούνται και διακινούνται περισσότερα από 30 δισεκατομμύρια τμήματα πληροφορίας το μήνα ενώ εγκαθίστανται περίπου 20 εκατομμύρια εφαρμογές τη μέρα.

Συνοπτικά, οι λειτουργίες που προσφέρει το Facebook στους χρήστες, είναι οι εξής:

- Δημιουργία προφίλ.
- Ενημέρωση προφίλ.
- Αναζήτηση επαφών.
- Δημιουργία λίστας από φίλους και περιήγηση σε αυτή.
- Περιήγηση στις λίστες φίλων των άλλων χρηστών.
- Ενημέρωση με τη μορφή ειδοποιήσεων, οι οποίες αφορούν την πρόσφατη δραστηριότητα.
- Ανέβασμα φωτογραφιών και βίντεο.
- Κοινοποίηση σκέψεων και συνδέσμων.
- Ανάρτηση σχολίων κάτω από φωτογραφίες, βίντεο συνδέσμους κ.α.
- Δημιουργία και διαχείριση ομάδων.

- Δημιουργία και διαχείριση εκδηλώσεων.
- Διαχείριση ιδιωτικότητας.
- Επικοινωνία με φίλους σε πραγματικό χρόνο μέσω chat.
- Επικοινωνία μέσω θυρίδας εισερχόμενων μηνυμάτων (inbox).
- Δημιουργία και διαχείριση σελίδων παρουσίας (pages), όπου χρήστες μπορούν να δηλώνουν οπαδοί (fans).

Για να γίνουν πιο κατανοητά όσα προαναφέρθηκαν δίνεται η παρακάτω εικόνα στην οποία φαίνονται τα βασικά συστατικά μίας σελίδας στο Facebook. Τα συστατικά αυτά έχουν αριθμηθεί και παρατίθεται μία σύντομη περιγραφή για το κάθε ένα.

- 1) Ο χρήστης μέσα από το πλαίσιο της αναζήτησης μπορεί να αναζητήσει άτομα, σελίδες του Facebook, ομάδες, εφαρμογές, εκδηλώσεις και δημοσιεύσεις που έχουν γίνει είτε από φίλους του είτε από οποιονδήποτε χρήστη του Facebook.
- 2) Πατώντας το κουμπί της Αρχικής Σελίδας, ο χρήστης επιστρέφει στην κεντρική σελίδα του Facebook.

3) Πατώντας το κουμπί Προφίλ, ο χρήστης μεταβαίνει στο προφίλ του, μέσα από το οποίο μοιράζεται τις νεότερες πληροφορίες για τον εαυτό του και για ότι τον ενδιαφέρει.

4) Αν ο χρήστης θέλει να αναζητήσει φίλους με βάση το λογαριασμό του σε e-mail υπηρεσίες (π.χ. hotmail, yahoo κ.α.) ή υπηρεσίες chat (π.χ. windows live messenger, skype κ.α.) πατάει το κουμπί αυτό και η διαδικασία από εκεί και έπειτα είναι πολύ εύκολη.

5) Ένας χρήστης εάν θέλει να διαχειριστεί το λογαριασμό του πρέπει να περιηγηθεί στο συγκεκριμένο μενού.

A. Η πρώτη επιλογή (Επεξεργασία φίλων) δίνει στο χρήστη τη δυνατότητα να προσπελάσει τη λίστα με τους φίλους του, να τη διαχειριστεί καθώς επίσης και να δημιουργήσει υπό-λίστες από φίλους, πατώντας απλά το κουμπί της δημιουργίας νέας λίστας.

B. Από τη δεύτερη επιλογή (Ρυθμίσεις λογαριασμού) είναι εύκολο να ρυθμιστούν κάποια πράγματα που σχετίζονται με το λογαριασμό, όπως για παράδειγμα το όνομα χρήστη, το e-mail του, το password του, οι ειδοποιήσεις που θέλει να λαμβάνονται και με e-mail, η γλώσσα που θα είναι η σελίδα του κ.α.

Γ. Από την τρίτη επιλογή (Ρυθμίσεις Απορρήτου) ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει ποια άτομα μπορούν να κάνουν τι στο προφίλ του. Στην ουσία ρυθμίζει ποια άτομα έχουν πρόσβαση στο προφίλ του και το βαθμό της πρόσβασης που έχουν.

6) Η ανταλλαγή προσωπικών μηνυμάτων είναι ένα από τα βασικά συστατικά ενός κοινωνικού δικτύου. Ο χρήστης πατώντας τη συγκεκριμένη επιλογή, μπορεί να δει τα εισερχόμενα και τα απεσταλμένα μηνύματά, να περιηγηθεί σε αυτά με τη βοήθεια φίλτρων, να συνθέσει καινούριο μήνυμα το οποίο μπορεί να το στείλει είτε σε

μεμονωμένα άτομα είτε σε ομάδες ατόμων και γενικότερα να διαχειριστεί όλα τα μηνύματά του,

7) Ο χρήστης πατώντας το κουμπί των εκδηλώσεων μπορεί να δει τις εκδηλώσεις στις οποίες τον έχουν προσκαλέσει, να απαντήσει για το αν θα παρευρεθεί στην εκδήλωση και να δημιουργήσει μία νέα εκδήλωση.

8) Από το συγκεκριμένο κουμπί ο χρήστης μπορεί πάλι να διαχειριστεί τους φίλους του, όπως και πριν.

9) Εάν ο χρήστης θελήσει να δημιουργήσει μία νέα ομάδα πατάει το συγκεκριμένο κουμπί. Έπειτα δίνει κάποιο όνομα στην ομάδα, προσθέτει όσα μέλη θέλει από τη λίστα των φίλων του και ρυθμίζει το είδος του απορρήτου που θέλει να έχει η ομάδα του. Αυτό που κάνουν στην ουσία οι ομάδες είναι να ενώνουν τους χρήστες που έχουν παρόμοια ενδιαφέροντα. Για να συμμετέχει κάποιος σε κάποια ομάδα δεν χρειάζεται να είναι φίλος με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, ενώ ο δημόσιος χαρακτήρας της καθορίζεται μόνο από τον δημιουργό της. **Αυτή η λειτουργία του Facebook μπορεί να έχει εφαρμογές στην εκπαίδευση διότι μπορεί να αποτελέσει εργαλείο επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ μαθητών και διδάσκοντα. Οι δυνατότητες των αναρτήσεων και του ανεβάσματος αρχείων μόνο στα μέλη της ομάδας καθιστούν περισσότερο αποτελεσματική την επικοινωνία μεταξύ μαθητών και διδάσκοντα. Αυτό αποδεικνύεται και από την εμπειρία της παρούσας εργασίας για την οποία χρησιμοποιήθηκε το Facebook ως εργαλείο επικοινωνίας.**

10) Πατώντας το κουμπί αυτό, δίνεται στο χρήστη η δυνατότητα να δει συγκεντρωμένες τις ομάδες στις οποίες είναι μέλος ο ίδιος καθώς επίσης και τις ομάδες οι οποίες τον έχουν προσκαλέσει να γίνει μέλος.

- 11) Στο πλαίσιο αυτό ο χρήστης δημοσιεύει τις σκέψεις του και οτιδήποτε άλλο θέλει να ανακοινώσει.
- 12) Πατώντας το συγκεκριμένο κουμπί, ο χρήστης μπορεί να ανεβάσει φωτογραφίες.
- 13) Πατώντας το συγκεκριμένο κουμπί, ο χρήστης μπορεί να ανεβάσει κάποιο σύνδεσμο.
- 14) Με αυτό το κουμπί μπορεί να ανεβάσει βίντεο.
- 15) Και τέλος, κεντρικά της Αρχικής Σελίδας, εμφανίζεται η ροή των δικών μας μηνυμάτων και των φίλων μας .

2. Αποτελέσματα βιβλιογραφικής αναζήτησης

Χρησιμοποιήθηκε το διαδίκτυο για να αναζητηθούν έρευνες σχετικές με το θέμα της εργασίας . Τα αποτελέσματα των ερευνών παρατίθενται παρακάτω:

2.1 Έρευνα Ευστρατίου Παπανή για το Facebook στην Ελλάδα

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου Ευστράτιος Παπανής, διεξήγαγε μια έρευνα για τη χρήση του Facebook στην Ελλάδα, από το Μάρτιο έως τον Ιούνιο του 2008. Με τη βοήθεια κάποιων φοιτητών του δημιουργήθηκε ένας αριθμός από διαφορετικά προφίλ στο κοινωνικό δίκτυο και από τους ανθρώπους που τα προσέγγισαν κάνοντας αιτήματα φιλίας, δέχτηκαν και έδωσαν συνέντευξη μέσω chat γύρω στα 200 άτομα.

Πολλοί χρήστες δήλωσαν ότι η ευχαρίστηση που προέρχεται από την ενασχόληση με το Facebook και η φυγή από το διάβασμα είναι οι βασικότεροι λόγοι ενασχόλησης με αυτό (στους μαθητές Λυκείου), ενώ

το κυριότερο χαρακτηριστικό που τους προσέλκυσε εξ αρχής, ήταν η απλότητα των λειτουργιών του, η δυνατότητα επιλογής των εφαρμογών με τις οποίες θα πλαισιώναν το προφίλ τους. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν κάποια θετικά στοιχεία σε σχέση με την εξέλιξη της προσωπικότητάς τους. Για παράδειγμα πολλοί δήλωσαν ότι γνωρίζονται με άτομα που μοιράζονται τα ίδια ενδιαφέροντα, ειδικά νέοι επαρχιακών πόλεων που δεν έχουν πολλές ευκαιρίες να γνωρίσουν όσους θα επιθυμούσαν. Για όλους αυτούς αποτελεί **μέσο επικοινωνίας** ενώ παράλληλα προσφέρει τη δυνατότητα είτε για ιδιωτική συνομιλία είτε για μαζική συζήτηση. Επιπλέον αναγνώρισαν ότι έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν, ακόμη και ότι συγκροτούν ομάδες μελέτης για τις εξετάσεις. Αρκετοί θεώρησαν ότι η ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση είναι ο βολικότερος τρόπος επικοινωνίας, που θα αντικαταστήσει το email και τις πιο συμβατικές μορφές διάδρασης.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων, για τους εφήβους και νέους που συμμετείχαν, προέκυψε ότι οι λόγοι χρήσης του έχουν να κάνουν με αναζήτηση επικοινωνίας, κάποιοι το αντιλαμβάνονται σα μόδα, άλλοι σα χώρο ελευθερίας ενώ άλλοι σαν τεμπέλικη απασχόληση. Σχετικά με τις δυνατότητες για χρήση του σε εκπαιδευτικές διαδικασίες, δε φαίνεται να υπάρχει συνειδητοποίηση των νέων. Μολαταύτα, από τις εκφάνσεις της διαδικτυακής τους συμπεριφοράς, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ήδη χρησιμοποιούν κάποιες από τις πρακτικές της συνεργατικής μάθησης και εφαρμόζουν κάποιους στοιχειώδεις κανόνες «κοινότητας» όταν πρόκειται για ζητήματα που τους ενδιαφέρουν. Μπορεί να μη φαίνεται να αντιλαμβάνονται το κοινωνικό δίκτυο σαν

εργαλείο εκπαίδευσής τους όμως το αντιλαμβάνονται, σε ένα βαθμό, σαν πηγή γνώσης κι επικοινωνίας.

2.2 Άλλες έρευνες για το Facebook

Βάση ερευνών που βρήκαμε στο διαδίκτυο, ο μέσος χρήστης του Facebook έχει 229 φίλους.

Αναλυτικά:

Το 22% από αυτούς είναι συμμαθητές από το γυμνάσιο.

Το 12% είναι μακρινοί συγγενείς.

Το 10% είναι συνεργάτες.

Το 9% είναι φίλοι από το πανεπιστήμιο.

Το 8% είναι άτομα της οικογενείας.

Το 7% είναι εθελοντικές ομάδες.

Το 2% είναι γείτονες.

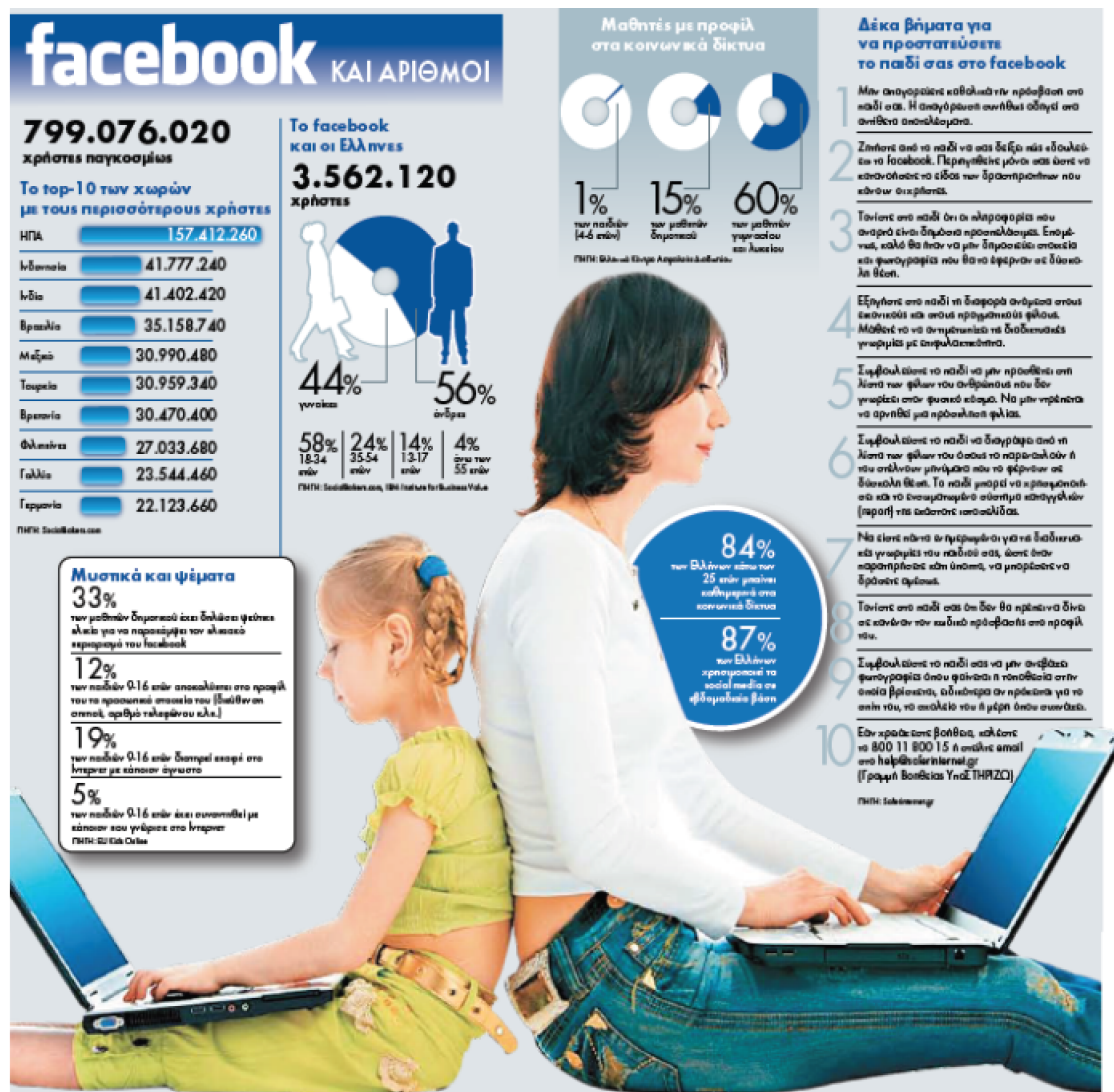
Ενώ μόλις 3% είναι τα άτομα τα οποία οι χρήστες δεν έχουν συναντήσει ποτέ από κοντά.

Οι κύριες ασχολίες των χρηστών του Facebook είναι οι εξής: 1) Ενημέρωση της κατάστασης τους, 2) Ανέβασμα φωτογραφιών και βίντεο, 3) Συνομιλία (chat), 4) Σχολιασμός και like σε καταστάσεις, φωτογραφίες και βίντεο, 5) Αιτήματα φιλίας, 6) << σκουντήματα >>

Σύμφωνα με τα άρθρα που βρήκαμε, καθημερινά οι χρήστες:

Ενημερώνουν την κατάσταση τους σε ποσοστό 10% , σχολιάζουν φωτογραφίες σε ποσοστό 20% και αποστέλλουν προσωπικά μηνύματα σε ποσοστό 10%. Κάνουν like σε διάφορες καταστάσεις ή συνδέσμους σε ποσοστό 23% , σχολιάζουν καταστάσεις ή συνδέσμους σε ποσοστό 18% , στέλνουν αιτήματα φιλίας σε ποσοστό 7% και ανεβάζουν φωτογραφίες και βίντεο σε ποσοστό 12%

Όσο για τις δημοφιλέστερες εφαρμογές του facebook, μπορούμε να πάρουμε πληροφορίες από το κέντρο εφαρμογών του Facebook, σύμφωνα με το οποίο δημοφιλέστερες εφαρμογές είναι τα παιχνίδια και συγκεκριμένα το Farmville 2. Σύμφωνα με τα δεδομένα του AppData, το Farmville 2 αριθμεί σήμερα πάνω από 48,9 εκατομμύρια παίκτες μηνιαίως, το 20% των οποίων, περίπου ένα εκατομμύριο δηλαδή, παίζουν σε καθημερινή βάση.

2.3 Έρευνες που αναδεικνύουν κινδύνους από τη χρήση του Facebook

Οι κίνδυνοι στο facebook και η χρήση των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης είναι από τα μεγαλύτερα θέματα συζήτησης των ημερών. Τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης (social network) γοητεύουν τους μαθητές, που βρίσκουν ότι η ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση είναι ο βολικότερος τρόπος επικοινωνίας. Σε έρευνα που έγινε για τη χρήση του facebook από μαθητές διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Ένας σοβαρός κίνδυνος του facebook είναι η παιδική πορνογραφία.
- Οι πολύωροι χρήστες του Facebook έχουν χαμηλή συμμετοχή σε δημιουργικές δραστηριότητες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους.
- Οι χρήστες με μεγαλύτερη εξάρτηση από το Facebook, παρουσίαζαν την ίδια νοσηρή σχέση και με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και τον υπολογιστή γενικότερα.
- Τα κορίτσια καταλαμβάνουν ακραίες θέσεις, δηλαδή είτε χρησιμοποιούν το Facebook πολλές ώρες ή είναι περιστασιακοί χρήστες. Τα αγόρια εμφανίζονται πιο ευνοϊκά διακείμενα απέναντι στην κοινωνική δικτύωση από ότι τα κορίτσια και είναι περισσότερο εξαρτημένα από τη χρήση του Facebook.
- Αν δεν είστε προσεκτικοί στην χρήση του Facebook, κινδυνεύετε άμεσα για την κλοπή ταυτότητάς σας, ή ενδεχομένως ακόμα και κάτι σαν επίθεση, αν οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μοιράζονται με επικίνδυνα πρόσωπα που νομίζετε για "φίλους" σας. Ένας βρετανικός οργανισμός αστυνομίας ανέφερε πρόσφατα ότι ο αριθμός των εγκλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά το τελευταίο έτος που αφορούν Facebook αυξήθηκε 346 τοις εκατό!.

Όπως καταλαβαίνετε μιλάμε για πραγματική απειλή και όχι απλά για νούμερα!

- Το Facebook δεν ήταν και ούτε θα είναι ποτέ σε θέση να ελέγξει όλες του τις διαφημίσεις. Ως αποτέλεσμα, μπορείτε να πάρετε μια αγγελία στο προφίλ σας κατά την περιήγησή σας στο Facebook που θα έχει επιβλαβή κώδικα ενσωματωμένο.

Συγκεκριμένα, τον περασμένο μήνα, υπήρξε μια διαφήμιση με κακόβουλο λογισμικό που ζητούσε από τα μέλη του να κατεβάσουν το λογισμικό εντοπισμού ιών γιατί είχαν κολλήσει κάποιον ιό.

- Οι γυναίκες χρήστες προβάλλουν τις περισσότερες φορές ένα μυστηριώδη εαυτό, που περιμένει να ανακαλυφθεί από κάποιο χρήστη με έξοχα προσόντα, γρήγορο στη γραφή και με καλές ατάκες. Οι φωτογραφίες που τοποθετούν στο προφίλ τους είναι προκλητικές μερικές φορές ή παρμένες από τον κόσμο των κινουμένων σχεδίων. Οι άντρες χρήστες συνήθως επαίρονται για τα σωματικά τους προσόντα και για τον 'τσαμπουκά' που μπορούν να επιδείξουν.

2.4 Το Facebook ως εργαλείο δημιουργίας και διατήρησης κοινωνικών σχέσεων.

Το facebook, ως ένα κοινωνικό δίκτυο, έχει επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή των ανθρώπων αφού αποτελεί ένα εργαλείο κοινωνικών επαφών. Συμβάλλει στην διατήρηση της επικοινωνίας ενός ατόμου με ανθρώπους που βρίσκονται σε απόσταση, φίλους και συγγενείς, που ίσως μένουν μακριά, καθώς και στην επανασύνδεσή του με άτομα που έχει χάσει επαφή είτε λόγω διαφορετικών

υποχρεώσεων, όπως συμφοιτητές και συμμαθητές, είτε λόγω προσωπικών υποθέσεων . Υποστηρίζει λοιπόν, την διατήρηση της επαφής του χρήστη με άτομα που ήδη γνωρίζει, αλλά ταυτόχρονα επιτρέπει τη δημιουργία νέων κοινωνικών σχέσεων εύκολα και ανέξοδα.

Η πλατφόρμα του facebook, προσφέρει τη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών, ενδιαφερόντων και γνώσεων μεταξύ των ανθρώπων που συμμετέχουν σε αυτό .Οι χρήστες μοιράζονται τα προσωπικά τους δεδομένα, ανταλλάσσουν απόψεις, συναισθήματα, σκέψεις είτε μέσω σχολίων και προσωπικών μηνυμάτων, είτε μέσω της άμεσης συνομιλίας που προσφέρεται στον δικτυακό τόπο, σε πραγματικό χρόνο. Το facebook επιτρέπει στον χρήστη να μοιράζεται τη ζωή του με τα άτομα που επιθυμεί, αλλά και να αισθάνεται μέρος της ζωής αυτών των ατόμων που επικοινωνεί . Η κοινωνικοποίηση των εφήβων παρουσιάζεται πιο έντονη, αφού ο χρόνος που διαθέτουν για να "σερφάρουν" στο facebook είναι μεγαλύτερος από εκείνον άλλων ηλικιών και οι επιπτώσεις σαφώς περισσότερες. Στις μέρες μας, αυτός ο τρόπος κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί για τους νέους ένα από τα πιο δημοφιλή μέρη συνάντησης για την επικοινωνία τους με άτομα που επιθυμούν . Το facebook λοιπόν, συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση του ατόμου, χωρίς να αντικαθιστά τις διαπροσωπικές σχέσεις. Κοινωνικοποιεί το άτομο χωρίς να εκμηδενίζει τη φυσική επαφή, εφόσον βέβαια χρησιμοποιείται με όρια.

Τα κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook, MySpace, Friendster επιτρέπουν στο άτομο να παρουσιάσει τον εαυτό του όπως το ίδιο επιθυμεί, να εκφράσει τις απόψεις του αλλά και να διατηρεί επαφές με άλλους. Σε μια έρευνα που έγινε σε φοιτητές, παρατηρήθηκε πως οι χρήστες χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα και συγκεκριμένα το facebook γιατί δεν θέλουν να χάσουν την επικοινωνία με τους συμμαθητές και τους συμφοιτητές τους. Μάλιστα, όπως έχει αποδειχθεί, μια online επαφή δεν αποτρέπει αναγκαία την φυσική επαφή. Αντίθετα μπορεί να συμβάλλει θετικά στις σχέσεις των ανθρώπων, όταν αυτοί απομακρύνονται και έτσι να ελαχιστοποιεί μια ενδεχόμενη απομόνωση. Ενδεικτικά αναφέρεται η παρακάτω έρευνα που επιβεβαιώνει την θετική επίδραση που μπορεί να έχουν τα κοινωνικά δίκτυα στα άτομα και δη στους εφήβους. Στο συνέδριο της American Association for the Advancement of Science οι επιστήμονες της συμπεριφοράς υποστήριξαν πως η "εφηβική κοινωνικότητα" αναπτύσσεται μέσα στο διαδίκτυο, στα blogs που δημιουργούν και σε online κοινότητες, καθώς μάλιστα ενδυναμώνει τους νέους σε διάφορα επίπεδα, όπως π.χ. στη δημιουργικότητά τους και στη διαμόρφωση κριτικής σκέψης.

Υπάρχει όμως και η άλλη όψη. Το facebook, όπως και τα λοιπά κοινωνικά δίκτυα, κάνουν εφικτό ένα σύγχρονο παράδοξο: ενώ οι χρήστες απογυμνώνονται κοινωνικά και ψυχικά, ξετυλίγοντας δημοσίως πολυποίκιλες πτυχές της προσωπικότητάς τους και του ιδιωτικού τους βίου, παράλληλα είναι πιο κλειστοί στον εαυτό τους

από ποτέ. Οι χρήστες μπορεί να έχουν εκατοντάδες "φίλους" εγγεγραμμένους στο προφίλ τους. Πόσοι όμως εξ αυτών είναι πραγματικοί τους φίλοι; Με πόσους εξ αυτών μπορεί να έρθει σε πραγματική πρόσωπο με πρόσωπο επαφή, να μοιραστεί τις ανησυχίες του, τα συναισθήματα του, τους φόβους και τις ανησυχίες του; Η αντικατάσταση του προσώπου από την οθόνη του υπολογιστή οδηγεί στην αποξένωση. Τα παιδιά δεν παίζουν πια σε δρόμους και πλατείες, ούτε καν ομαδικά παιχνίδια στα σπίτια. Απομονώνονται στο δωμάτιο τους, μπροστά στο ψυχρό μηχάνημα του ηλεκτρονικού υπολογιστή παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια μόνοι τους ή στην καλύτερη περίπτωση με τους φίλους τους που βρίσκονται «συνδεδεμένοι». Οι μεγαλύτεροι – εκτός από τα παιχνίδια που και αυτοί παίζουν – προσπαθούν να κοινωνικοποιηθούν, να αποκτήσουν φίλους ή ερωτικούς συντρόφους. Με τον τρόπο αυτόν όμως, οι διαπροσωπικές σχέσεις περιορίζονται. Η αληθινή επικοινωνία υπονομεύεται και συχνά ακρωτηριάζεται. Όταν δεν υπάρχει διαπροσωπική επαφή, εκλείπουν και οι κοινωνικές δεξιότητες που αναπτύσσονται ή αλλιώς αυτό που ονομάζεται «κοινωνική νοημοσύνη». Μια κίνηση, ένας μορφασμός ή ένα βλέμμα, που θα φανέρωναν τα αληθινά συναισθήματα στον απέναντι μας, εκλείπουν και φανερώνονται μόνο όσα θέλουμε επιλεκτικά, αποκρύπτοντας επιμελώς τον πραγματικό μας εαυτό και στερώντας μας από την ουσιαστική επαφή.

Το facebook προσφέρει ένα ελεύθερο πεδίο για γνωριμίες με αμέτρητα άτομα από όλον τον κόσμο. Τα άτομα αυτά μπορεί σε

πολλές περιπτώσεις να είναι επικίνδυνα και να παρασύρουν ανυποψίαστους χρήστες. Η ταυτότητα των χρηστών είναι κάτι το οποίο κατασκευάζεται αποκλειστικά από τους ίδιους χωρίς να υπόκειται σε κανέναν ουσιαστικό έλεγχο. Κατά συνέπεια, οποιοσδήποτε επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το facebook για τους δικούς του "αρρωστημένους" λόγους, μπορεί πολύ εύκολα να κατασκευάσει μία πλαστή ταυτότητα που θα εξυπηρετεί τα εκάστοτε συμφέροντα του. Αυτό ήταν το σύνηθες χαρακτηριστικό των υποθέσεων παραπλάνησης, βιασμού και δολοφονίας που είδαν το φως της δημοσιότητας, όταν ανυποψίαστοι χρήστες έπεσαν θύματα των κακόβουλων αυτών ατόμων. Κάνοντας γνωριμίες με νέα άτομα μέσω του facebook, συνομιλούσαν με κάποιους που πίστευαν ότι η πραγματική τους ταυτότητα είναι αυτή που παρουσιαζόταν, ενώ η αλήθεια ήταν πολύ διαφορετική. Έτσι, όταν έφτασε η στιγμή να συναντήσουν τα άτομα αυτά από κοντά, βρέθηκαν μπροστά σε δυσάρεστες εκπλήξεις, και έπεσαν θύματα βιασμών και δολοφονίας.

Από τα παραπάνω προκύπτει πως κάποιιοι από τους λόγους χρήσης του facebook θα μπορούσαν να είναι :

- α) Η διατήρηση και η ενδυνάμωση μιας κοινωνικής σχέσης με κάποιον γνωστό τους ή γνωστή τους.
- β) Η δημιουργία μιας φιλικής ή συναισθηματικής σχέσης με ένα άγνωστο πρόσωπο.

3. Προστασία προσωπικών δεδομένων στο facebook.

3.1 Τι είναι τα προσωπικά δεδομένα και ποια η σημασία τους.

Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που χαρακτηρίζει ένα άτομο , όπως για παράδειγμα το όνομά του, η διεύθυνσή του, το τηλέφωνό του, τα ενδιαφέροντά του, οι επιδόσεις του στο σχολείο, οι φωτογραφίες του, οι απόψεις του, κ.α.

Μερικές φορές τα προσωπικά δεδομένα αφορούν ιδιαίτερα ευαίσθητα στοιχεία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου , όπως στο θρήσκευμά σου, στις πολιτικές σου πεποιθήσεις, στην κατάσταση της υγείας του ή στην ερωτική του ζωή.

Πολλές από τις καθημερινές δραστηριότητες βασίζονται στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων: Η φόρμα που συμπληρώνει κάποιος για συμμετοχή στο διαγωνισμό της εταιρείας ηλεκτρονικών παιχνιδιών περιέχει προσωπικά στοιχεία, όπως όνομα, τηλέφωνο, διεύθυνση και ηλικία.

Το ίδιο συμβαίνει και κατά την εγγραφή ενός ατόμου σε ένα διαδικτυακό (on-line) κατάστημα βιβλίων. Το σχολείο που φοιτά ένας μαθητής τηρεί δεδομένα για τους βαθμούς και τις επιδόσεις σου. Ο γιατρός που επισκέπτεται κάποιος τηρεί τις ιατρικές του εξετάσεις και άλλα σχετικά στοιχεία για την υγεία του. Ο αθλητικός σύλλογος στον οποίο είναι κάποιος μέλος τηρεί τα στοιχεία που έδωσε κατά την εγγραφή του, καθώς και ιατρικά πιστοποιητικά.

Το προφίλ ενός ατόμου στο Facebook περιέχει πληροφορίες για τους φίλους του, τα ενδιαφέροντά του, αλλά και άλμπουμ με φωτογραφίες του. Το ηλεκτρονικό φόρουμ για μουσική που

παρακολουθεί ένα άτομο περιέχει στοιχεία για τις μουσικές προτιμήσεις του και τους καλλιτέχνες που τον ενδιαφέρουν.

Ποια είναι τα δικαιώματα ενός ατόμου σε σχέση με τα προσωπικά του δεδομένα;

Όταν κάποιος ζητά να λάβει προσωπικά δεδομένα από ένα άτομο τότε το άτομο αυτό έχει το δικαίωμα να γνωρίζει ακριβώς την ταυτότητά του παραλήπτη των δεδομένων, τον σκοπό για τον οποίο χρειάζεται τα δεδομένα, σε ποιους θα τα στείλει, καθώς και ποιοι θα έχουν πρόσβαση σε αυτά.

Επίσης έχει το δικαίωμα να γνωρίζει ποια δεδομένα τηρούν οι άλλοι (οργανισμοί ή άτομα) για το άτομό του και μπορεί να τους ζητά να το ενημερώνουν για αυτό. Τέλος ένα άτομο έχει το δικαίωμα να ζητά τη διαγραφή ή τη διόρθωση των προσωπικών του δεδομένων, όταν θεωρείς ότι η πληροφορία αυτή το θίγει ή είναι λανθασμένη ή όταν διαφωνεί με την επεξεργασία αυτών των δεδομένων.

3.2 Ιδιωτικότητα : Μια αναζήτηση όασης στην έρημο της πλοήγησης.

Τα σπίτια και τα διαμερίσματα των ανθρώπων εξασφαλίζουν την ιδιωτικότητά τους. Τα δωμάτια των σπιτιών και των διαμερισμάτων εξασφαλίζουν την ιδιωτικότητα των μελών μιας οικογένειας. Τι εξασφαλίζει, άραγε, την ιδιωτικότητα των μελών μιας διαδικτυακής κοινότητας;

Όλοι όσοι επικοινωνούν διαδικτυακά έχουν πολλές φορές αναρωτηθεί με φόβο μήπως προσωπικά τους δεδομένα, τραπεζικοί λογαριασμοί των γονιών τους, φωτογραφίες που μπορούν να μονταριστούν ή να παραχαραχθούν, στοιχεία από προσωπικές

συζητήσεις, κοινοποιηθούν ή χρησιμοποιηθούν εναντίον τους. Πώς μπορεί κάποιος να προστατευθεί;

Ασφαλώς κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει με το να οικοδομήσουν μια ισχυρή προσωπικότητα. Όταν ξέρουν τους κινδύνους, που τους περιτριγυρίζουν, μπορούν να σκέπτονται κάθε στιγμή και να προσέχουν:

α) δεν δίνουμε προσωπικά μας στοιχεία, τηλέφωνα, αριθμούς πιστωτικών καρτών, IBAN τραπεζικών λογαριασμών σε κανέναν

β) δεν απαντάμε σε μηνύματα όσων δεν ξέρουμε, ούτε αποδεχόμαστε προσκλήσεις τους- πολύ περισσότερο δεν μπαίνουμε σε συζητήσεις μαζί τους, επειδή μπορούμε να παρασυρθούμε χωρίς να το καταλάβουμε

γ) δεν απαντάμε σε μηνύματα που μας γνωστοποιούν ότι είμαστε οι μοναδικοί νικητές διαγωνισμών, που τάχα κερδίσαμε και μας χαρίζουν (!) αυτοκίνητα, χιλιάδες μετρητά, αν δώσουμε κάτι, στείλουμε κάτι κάπου που δεν ξέρουμε τον παραλήπτη

δ) μπαίνουμε στις διαδικτυακές κοινότητες μόνο για όσο έχουμε προγραμματίσει εκ των προτέρων και κάνουμε όσες δουλειές έχουμε κανονίσει να κάνουμε ή μιλάμε με όσους έχουμε συνεννοηθεί επάνω στο θέμα που μας ενδιαφέρει.

Με αυτές τις απλές οδηγίες μπορούμε να εκμεταλλευτούμε εμείς την τεχνολογία και να μη γινόμαστε υποχείριά της. Ταυτόχρονα, μπορούμε να διασφαλίζουμε την ιδιωτικότητά μας, την ελευθερία μας, οπότε και την ίδια μας την προσωπικότητα.

3.3 Τρόποι προστασίας από τους κινδύνους του FACEBOOK και του Διαδικτύου.

Τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την ενασχόληση του ατόμου με το διαδίκτυο είναι ποικίλα. Τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση τους υπάγονται σε κατηγορίες, οι οποίες απευθύνονται σε διαφορετικούς κοινωνικούς φορείς και διευκολύνουν την εφαρμογή τους.

Κατ' αρχάς, το σχολείο θα πρέπει να διδάξει το άτομο από μικρή ηλικία να μην δίνει προσωπικά του δεδομένα και να μην αποκαλύπτει λεπτομέρειες της προσωπικής του ζωής σε άλλους χρήστες στο Internet. Ακόμα, να μην αποκαλύπτει κωδικούς πρόσβασης και να μην στέλνει υλικό από τον δικό του υπολογιστή. Απαραίτητη ακόμα είναι η επισήμανση του πόσο σημαντικό είναι να συμβουλευονται μεγαλύτερους χρήστες του Internet και τους καθηγητές τους για τις δραστηριότητές τους στο διαδίκτυο ιδιαίτερα αν αντιμετωπίσουν οτιδήποτε περίεργο ή ασυνήθιστο.

Οι γονείς οφείλουν να διδάξουν στα παιδιά ότι αυτά που διαβάζουν ή βλέπουν στο Διαδίκτυο δεν είναι πάντοτε ορθά, ότι πρέπει να ρωτούν άτομα που εμπιστεύονται, εάν έχουν αμφιβολίες και ότι είναι απαραίτητο να αξιολογούν τις πληροφορίες που βρίσκουν στο Διαδίκτυο και να ελέγχουν το συγγραφέα, την προέλευση της σελίδας και τη βιβλιογραφία της πληροφορίας. Ακόμα, πρέπει να χρησιμοποιούν πολλαπλές πηγές πληροφοριών και να διασταυρώνουν τις πληροφορίες που βρίσκουν στο Διαδίκτυο.

Ευεργετική ενέργεια είναι η εγκατάσταση λογισμικού φιλτραρίσματος πληροφοριών σε υπολογιστές που χρησιμοποιούνται από παιδιά (π.χ. "Safe Internet" της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου).

Εάν κάτι κάνει τα παιδιά να νιώθουν άβολα ή αμήχανα, να κλείνουν το φυλλομετρητή τους και να το αναφέρουν αμέσως σε κάποιο ενήλικα. Κρίνεται αναγκαίο να χρησιμοποιείται η δυνατότητα του φυλλομετρητή που ονομάζεται “Αγαπημένα” για να τοποθετήσουν εκεί τις ιστοσελίδες που είναι ασφαλείς και επισκέπτονται συχνά τα παιδιά. Οι γονείς οφείλουν να ενημερώνουν για τους κινδύνους του διαδικτύου και να συζητούν με τα παιδιά για το θέμα αυτό. Εάν τα παιδιά είναι μικρότερα των 10 ετών μια καλή πρακτική θα ήταν να κάθονται οι γονείς μαζί τους, όταν αυτά χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο. Οι γονείς μπορούν να αλλάξουν την αρχική σελίδα του φυλλομετρητή που χρησιμοποιούν τα παιδιά μας σε μία ασφαλή σελίδα ειδικά σχεδιασμένη για την ηλικία τους (π.χ. το Yahoo!Kids, www.imeakia.gr, Discovery Kids). Μπορούν να ελέγχουν και να καταγράφουν την πλοήγηση των παιδιών τους, χρησιμοποιώντας ειδικά λογισμικά που καταγράφουν τη δραστηριότητα του υπολογιστή του παιδιού στο δικό τους υπολογιστή (π.χ. το ParentalSoftware και το WebWatcher)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η έρευνα: Οι απόψεις των μαθητών του 1^{ου} Γενικού Λυκείου για τη χρήση του Facebook

1. Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά Ερωτήματα

Στη θεωρητική μελέτη επιχειρήθηκε μια διεξοδική ανάλυση όλων των πτυχών του ζητήματος της χρήσης του Facebook. Γνωρίζοντας τις βασικές λειτουργίες αλλά και τις εφαρμογές που κάποιος χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει στο Facebook αναδείχθηκαν τα θετικά αλλά και τα αρνητικά αποτελέσματα που απορρέουν από αυτή τη χρήση. Τέλος προτάθηκαν τρόποι προφύλαξης από τις αρνητικές συνέπειες. Επειδή τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ραγδαία αύξηση των μαθητών που χρησιμοποιούν το Facebook ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι :

Να καταγράψει την κατάσταση που επικρατεί σχετικά με τη χρήση του facebook από τους μαθητές Λυκείου καθώς και να καταγράψει τις απόψεις τους .

Από την μελέτη και επεξεργασία των αποτελεσμάτων της βιβλιογραφικής ανασκόπησης στο πλαίσιο του στόχου της παρούσας εργασίας προκύπτουν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

1. Πόσοι μαθητές έχουν προφίλ και ποιος είναι ο χρόνος που αφιερώνουν στο Facebook.

2. Τι κάνουν οι χρήστες όταν βρίσκονται συνδεδεμένοι στο Facebook . Ποιες είναι οι δημοφιλέστερες εφαρμογές που χρησιμοποιούν.
3. Ποιοι είναι οι λόγοι χρήσης του facebook από τους μαθητές Λυκείου;
4. Κατά πόσο η ενασχόλησή τους με το Facebook επηρεάζει την σχολική τους επίδοση
5. Κατά πόσο οι ίδιοι θεωρούν ότι η ενασχόλησή τους με το Facebook εμπεριέχει κινδύνους.

2. Είδος έρευνας - Περιγραφή Δείγματος.

Η εργασία πραγματοποιήθηκε κατά βάση ως περιγραφική έρευνα. Η περιγραφική έρευνα έχει ως πρωταρχικό στόχο τη συλλογή , ανάλυση και την παρουσίαση των δεδομένων που σχετίζονται με φυσικά ή ανθρώπινα φαινόμενα , χωρίς να υπεισέρχεται στις αιτίες που δημιούργησαν αυτή την εικόνα των πραγμάτων .

Αυτού του είδους οι έρευνες δίνουν μεγάλη σημασία στην κατασκευή των μέτρων μέτρησης , γιατί από την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους θα εξαρτηθεί η ποιότητα των δεδομένων και κατ' επέκταση η ορθή εξαγωγή των αποτελεσμάτων. Τα εργαλεία αυτά χορηγούνται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα κάτω από τις ίδιες συνθήκες κατά το δυνατό συνθήκες έτσι ώστε τα αποτελέσματα που προκύπτουν θεωρούνται ότι ισχύουν και στον πληθυσμό από τον οποίο προήλθε το δείγμα.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί αύξηση του αριθμού των μαθητών που χρησιμοποιούν το Facebook. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τις απόψεις των μαθητών σχετικά με τη χρήση του Facebook και να καταγράψει την υπάρχουσα κατάσταση. Ειδικότερα **η έρευνα επικεντρώνεται στους μαθητές του 1^{ου} Γενικού Λυκείου Καλαμάτας**. Τον πληθυσμό της έρευνας αποτελούν όλοι οι μαθητές τους 1^{ου} Γενικού Λυκείου Καλαμάτας που φοιτούν το Σχολικό Έτος 2012-2013 και είναι συνολικά 350. Για την εκλογή του δείγματος χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της τυχαίας επιλογής.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 70 μαθητές που φοιτούσαν στις τρεις τάξεις και αναλογικά από όλα τα τμήματα του σχολείου. **Αντιπροσωπεύει το 20% του συνόλου των μαθητών του**

σχολείου. Άρα μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό. Από τους 70 μαθητές του δείγματος οι 63 συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Οι υπόλοιποι 7 απουσίαζαν από το σχολείο την ημέρα που δόθηκε το ερωτηματολόγιο. Από τους 63 μαθητές που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο οι 31 ήταν κορίτσια ενώ οι 32 ήταν αγόρια. Στην Α' τάξη φοιτούσαν 24 , στην Β' τάξη 22 και στην Γ' τάξη 17 μαθητές/τριες.

3. Διαδικασία εκτέλεσης της έρευνας - Μέσο συλλογής δεδομένων : Ερωτηματολόγιο.

Για πρακτικούς λόγους διεξαγωγής της έρευνας επιλέχθηκαν οι μαθητές του 1^{ου} ΓΕΛ Καλαμάτας που φοιτούν το Σχολικό Έτος 2012 – 2013. Τα απαραίτητα στοιχεία που αφορούν στο πλήθος των μαθητών ανά τάξη και ανά τμήμα διατέθηκαν από την Διεύθυνση του Σχολείου. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία έγινε με τυχαία επιλογή η κατάρτιση του δείγματος και με τέτοιο τρόπο που να καθιστά το δείγμα αντιπροσωπευτικό.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε περιελάμβανε μια επίσκεψη από μέλη της ερευνητικής ομάδας σε κάθε τμήμα του σχολείου με σκοπό να γνωστοποιήσουν στους μαθητές που είχαν τυχαία επιλεγεί στο δείγμα την συμμετοχή τους στην διαδικασία. Στη συνέχεια αφού οι μαθητές συμφωνούσαν να συμμετάσχουν στην έρευνα μετέβαιναν στο εργαστήριο Πληροφορικής. Στο χώρο αυτό έπαιρναν το ερωτηματολόγιο για να το συμπληρώσουν ενώ είχαν πρόσβαση και στο Διαδίκτυο. Πριν από την έναρξη συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων τα μέλη της ερευνητικής ομάδας τόνισαν το σκοπό του ερωτηματολογίου αλλά και ότι τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα. Μετά τις οδηγίες των υπευθύνων τα ερωτηματολόγια δόθηκαν για συμπλήρωση και έπειτα μαζεύτηκαν σε ένα φάκελο ο οποίος πήγε στους υπεύθυνους για την ανάλυση των αποτελεσμάτων .

Για την επίτευξη των στόχων της έρευνας κατασκευάστηκε ένα ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο καταρτίστηκε από την υπεύθυνη ομάδα . Η τελική μορφή του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει δυο μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει δυο προσωπικές ερωτήσεις όπως είναι το φύλο και την Τάξη που φοιτά ο μαθητής ενώ το δεύτερο μέρος

περιέχει ερωτήσεις που στοχεύουν να καταγράψουν την εμπειρία των μαθητών στο Facebook αλλά και να διερευνήσουν τις απόψεις τους. Προκειμένου να διαπιστωθούν πιθανές δυσκολίες των μαθητών κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κρίθηκε αναγκαίο, πριν προβούμε στην κανονική συλλογή των δεδομένων, το αρχικό ερωτηματολόγιο να δοθεί δοκιμαστικά σε ορισμένα μέλη της ερευνητικής ομάδας για δοκιμαστική συμπλήρωση. Αυτό που διαπιστώθηκε ήταν ότι σε κάποιες περιπτώσεις υπήρχαν προβλήματα κατανόησης κάποιων ερωτήσεων και θα έπρεπε να αναπροσαρμοστεί ανάλογα το αρχικό ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει μια συνοδευτική επιστολή που στόχο έχει να ενημερώσει τους ερωτώμενους για το σκοπό της έρευνας αλλά περιλαμβάνει και αναφορές για την εμπιστευτικότητα στις απαντήσεις που θα δοθούν και για την τήρηση της ανωνυμίας.

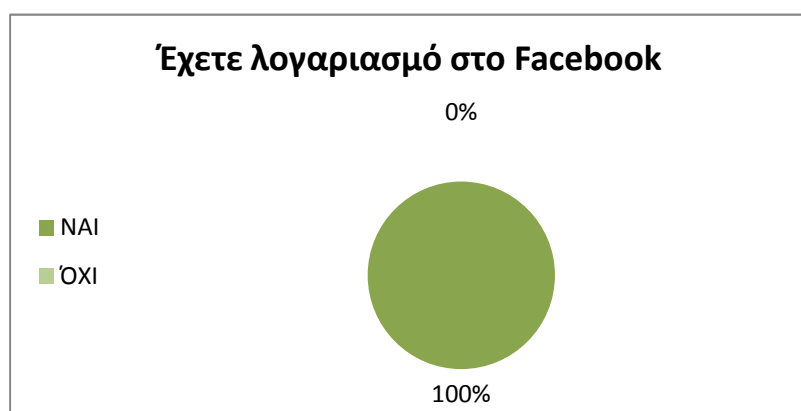
4. Αποτελέσματα

Στο δεύτερο μέρος της ερευνητικής εργασίας μας ασχοληθήκαμε με τη δημιουργία ερωτηματολογίου, το οποίο μοιράστηκε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα των μαθητών του σχολείου μας με σκοπό να διερευνήσουμε θέματα γύρω από την ενασχόλησή τους με το Facebook αλλά και τις απόψεις τους. Ύστερα, λοιπόν, από τη συλλογή και την επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα σχετικά με τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν διατυπωθεί.

4.1 Πρώτο ερευνητικό ερώτημα.

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα συνοψίζεται στην ερώτηση «**Πόσοι μαθητές έχουν προφίλ και ποιος είναι ο χρόνος που αφιερώνουν στο Facebook;**» και σε αυτό έρχονται να δώσουν απάντηση οι ερωτήσεις 1, 3 και 4 του ερωτηματολογίου.

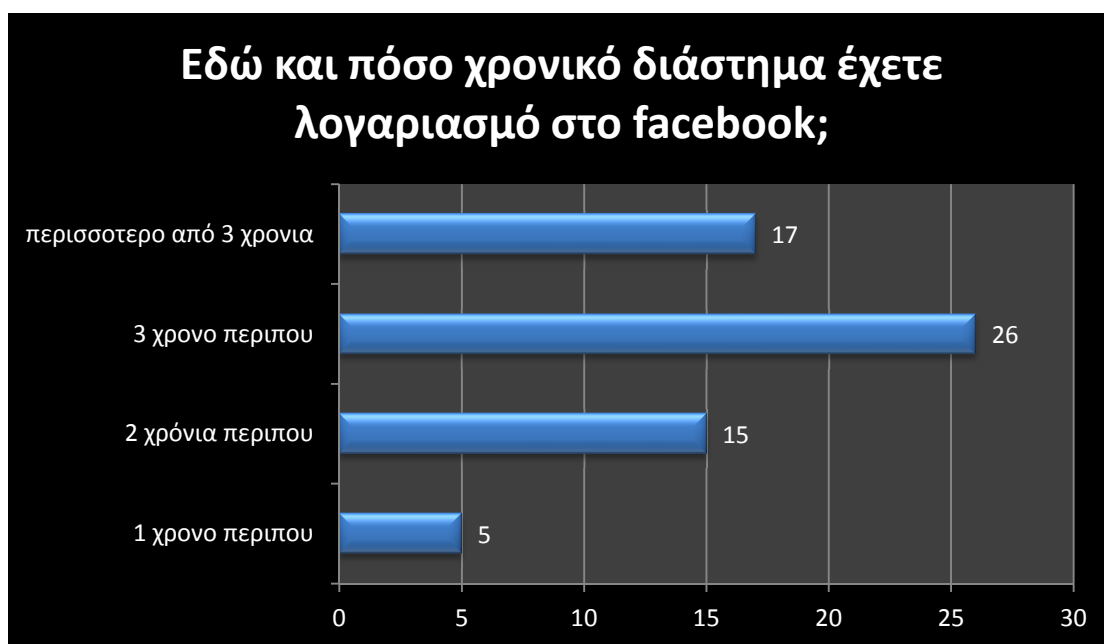
Στην ερώτηση 1 (**Έχετε λογαριασμό στο Facebook ;**), με βάση τα δεδομένα που προέκυψαν από τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους μαθητές, ολόκληρο το σύνολο των ερωτηθέντων απάντησε καταφατικά (100%).

Γράφημα 1: Πόσοι από τους μαθητές έχουν δημιουργήσει προφίλ στο Facebook.

Εν συνεχεία στην ερώτηση 3 (**Εδώ και πόσο χρονικό διάστημα έχετε λογαριασμό στο facebook;**) ένα ποσοστό 41% απάντησε ότι έχει το λογαριασμό εδώ και 3 χρόνια περίπου, ενώ ένα ποσοστό 27% απάντησε ότι έχει το λογαριασμό για περισσότερο από 3 χρόνια. Όπως φαίνεται στο Γράφημα 2 το 24% απάντησε πως έχει το λογαριασμό εδώ και 2 χρόνια περίπου, ενώ το 5% εδώ και 1 χρόνο περίπου.

Επομένως με βάση αυτά τα αποτελέσματα είναι εμφανές πως πολλοί είναι αυτοί που χρησιμοποιούν τον λογαριασμό τους στο Facebook εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα. Ειδικότερα προκύπτει πως ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών 68% έχουν προφίλ τουλάχιστον από την αρχή του Λυκείου ενώ ένα τουλάχιστον σημαντικό 27% διατηρεί προφίλ στο Facebook από τα χρόνια του Γυμνασίου.

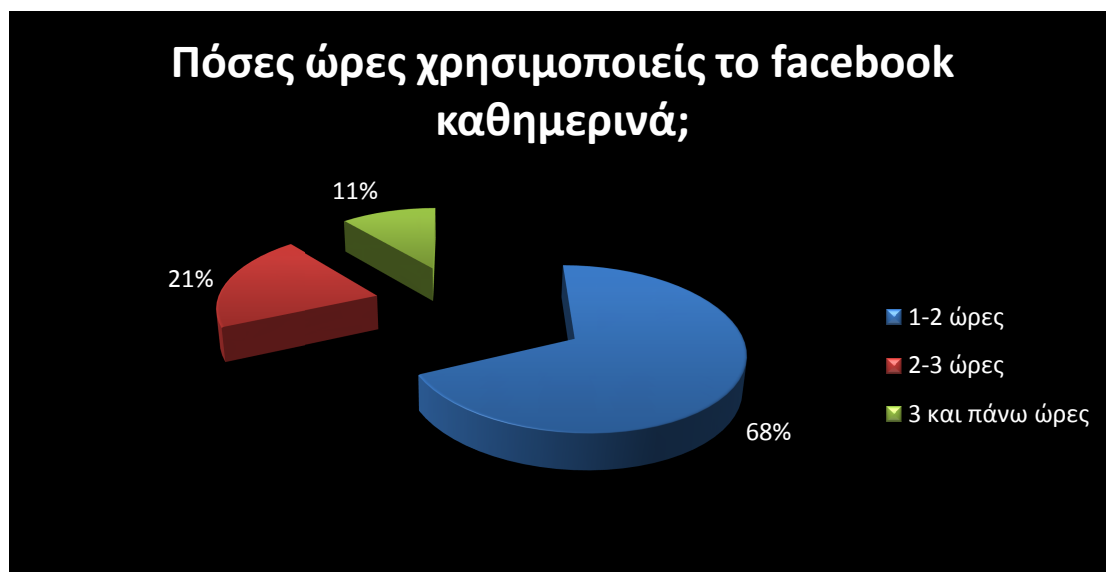

Γράφημα 2: Πόσο χρονικό διάστημα διατηρείτε προφίλ στο Facebook;

Στην ερώτηση 4 (**Πόσες ώρες χρησιμοποιείς το Facebook καθημερινά;**) οι μαθητές απάντησαν ως εξής:

Σε ποσοστό 68% οι μαθητές απάντησαν ότι χρησιμοποιούν το Facebook από 1 έως 2 ώρες καθημερινά, το 21% από 2 έως 3 ώρες

καθημερινά ενώ το 11% από 3 ώρες και πάνω, όπως φαίνονται και στην παρακάτω γραφική παράσταση.

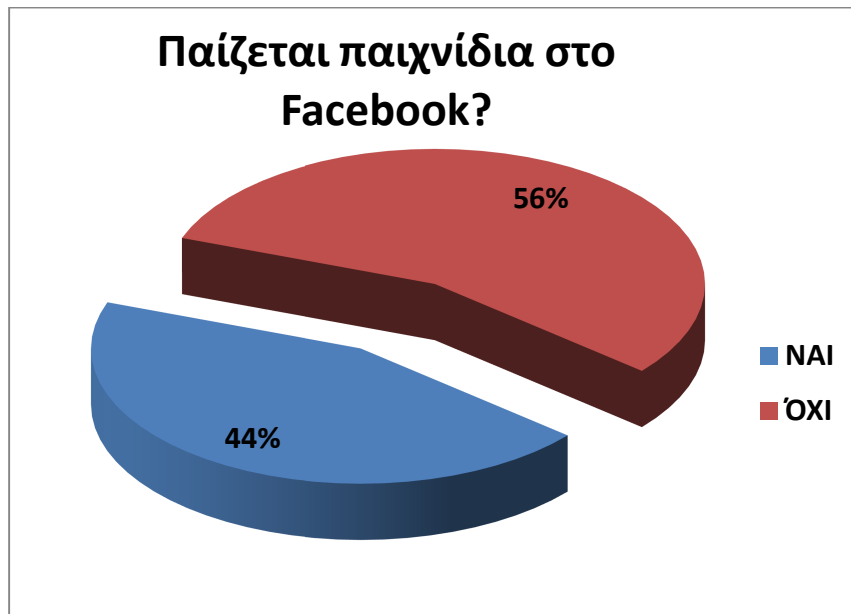
Γράφημα 3: Πόσες ώρες χρησιμοποιείς καθημερινά το Facebook;

Έτσι προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι μαθητές αφιερώνουν καθημερινά πολύ χρόνο στο Facebook.

4.2 Δεύτερο ερευνητικό Ερώτημα.

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα καταγράφει το **τι κάνουν οι χρήστες όταν βρίσκονται συνδεδεμένοι στο Facebook**. Οι ερωτήσεις 7, 8 και 9 του ερωτηματολογίου επιχειρούν να δώσουν απάντηση.

Στην ερώτηση 7 (**Παίζετε παιχνίδια στο Facebook;**) το 56% των μαθητών απάντησαν όχι ενώ το 44% απάντησε ναι, πράγμα που σημαίνει ότι οι περισσότεροι μαθητές Λυκείου δε χρησιμοποιούν το Facebook για τα παιχνίδια που προσφέρει.

Γράφημα 4: Ποσοστά μαθητών του 1^{ου} Λυκείου που παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια στο facebook.

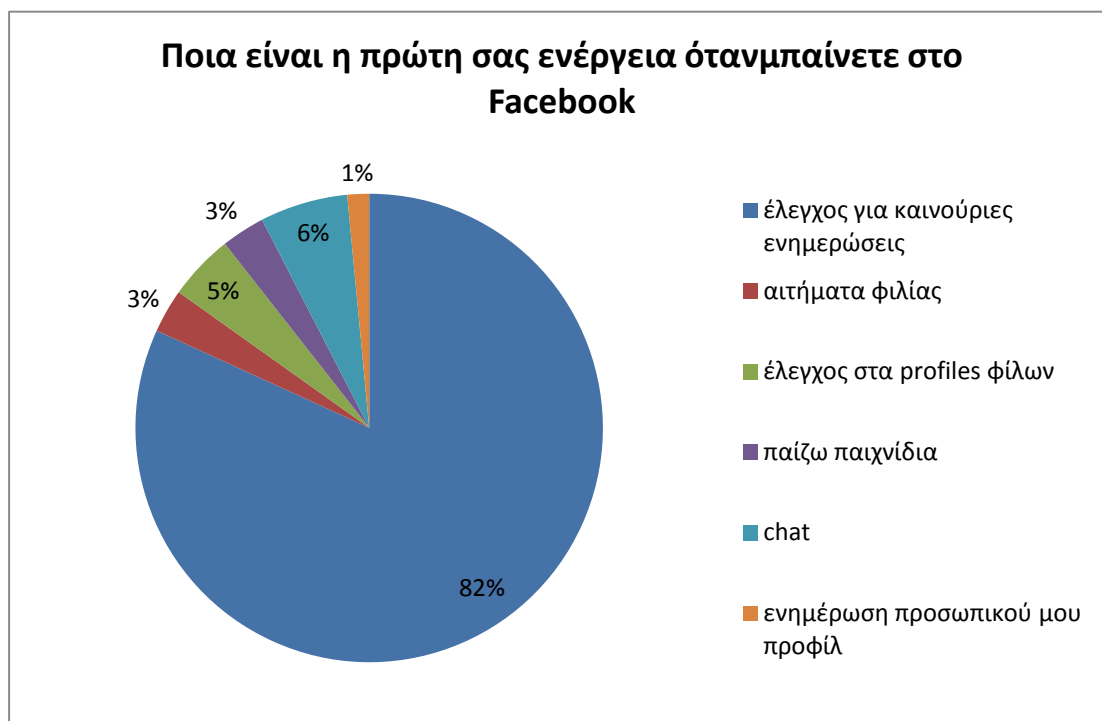
Αναλυτικά ένα ποσοστό 49% έρχεται να απαντήσει "Όχι" στην ερώτηση 8 (**Μιλάτε με αγνώστους στο chat;**) ενώ παράλληλα ένα επίσης αρκετά μεγάλο μέρος των μαθητών απάντησε πως συζητά με άτομα που δεν γνωρίζει "Καμιά φορά".

Γράφημα 5: Μιλάτε με αγνώστους στο Chat του Facebook;

Συμπεραίνουμε έτσι ότι οι περισσότεροι μαθητές αποφεύγουν να συνομιλούν με αγνώστους στη συνομιλία (chat).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προέκυψαν στην ερώτηση 9 (Ποια είναι η πρώτη σας ενέργεια όταν συνδέεστε στο Facebook;) πρωταρχικό μέλημα των ατόμων που συνδέονται στο facebook, στην συντριπτική πλειοψηφία τους (82%), αποτελεί ο έλεγχος των ενημερώσεων. Αντίθετα, το 6% φροντίζει να επικοινωνήσει με άλλους χρήστες, ενώ το 5% προσελκύουν τα προφίλ άλλων χρηστών-φίλων. Στην 4^η θέση των προτιμήσεων των μαθητών του σχολείου μας βρίσκονται τα αιτήματα φιλίας καθώς και τα παιχνίδια με ποσοστό 3%. Σ' αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι η πλειοψηφία των μαθητών με ποσοστό 56% δεν παίζει καθόλου παιχνίδια κατά την παραμονή του στην ιστοσελίδα του Facebook. Τέλος, όσο και αν φαίνεται περίεργο, μόνο το 1% των μαθητών ενδιαφέρεται για την ενημέρωση του προσωπικού του λογαριασμού- προφίλ, απορρίπτοντας με αυτόν τον τρόπο το πρότυπο του χρήστη ο οποίος συνεχώς δημοσιεύει φωτογραφίες και σχόλια σε δικά του δεδομένα.

Γράφημα 6: Ποια είναι η πρώτη σας ενέργεια όταν μπαίνετε στο Facebook;

4.3 Τρίτο ερευνητικό ερώτημα

Περνώντας στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα που έχει να κάνει με τους λόγους για τους οποίους οι μαθητές δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν το Facebook , θα επιχειρήσουμε να δώσουμε απάντηση με την ερώτηση 14 (**ποιά ήταν τα κίνητρα για να αποκτήσετε λογαριασμό στο Facebook;**).

Στην ερώτηση 14 του ερωτηματολογίου , το 40% δήλωσε ότι έφτιαξε λογαριασμό επειδή τους το υπέδειξε κάποιος φίλος. Το 47% των ερωτηθέντων το Facebook αποτελεί δίαυλος επικοινωνίας γι' αυτό και δημιούργησαν λογαριασμό ενώ κανένας απ' τους μαθητές δεν έκανε αυτή την επιλογή απλά και μόνο για να αποκτήσει φίλους μέσω Facebook. Ένα 4% δημιούργησε λογαριασμό έτσι ώστε να γίνει πιο δημοφιλής ενώ το 5% ήθελε απλά να έχει μια δική του σελίδα όπου θα μπορεί να ανεβάζει φωτογραφίες και βίντεο. Τέλος, άλλο ένα 4% των μαθητών έφτιαξε λογαριασμό ώστε να μπορεί να παίζει δωρεάν παιχνίδια. Τα αποτελέσματα φαίνονται ξεκάθαρα και στο Γράφημα 7

Γράφημα 7: Γιατί δημιουργήσατε λογαριασμό στο Facebook;

Όσον αφορά λοιπόν τους λόγους χρήσης του, φαίνεται ότι οι περισσότεροι το βλέπουν σαν ένα μέσο επικοινωνίας και ένα τρόπο να μοιραστούν με τα δικά τους άτομα αρχεία όπως φωτογραφίες ή βίντεο ενώ σε αρκετά μεγάλο βαθμό με βάση τα αποτελέσματα της ερώτησης 7 χρησιμοποιείται και λόγω της πληθώρας παιχνιδιών που προσφέρει.

4.4 Τέταρτο ερευνητικό ερώτημα

Στη συνέχεια επιχειρήσαμε να δώσουμε απάντηση στο τέταρτο ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε σχετικά με το **κατά πόσο η ενασχόλησή των μαθητών με το Facebook επηρεάζει την σχολική τους επίδοση**. Στο ερώτημα αυτό απαντούν τα ερωτήματα 20 και 21 του ερωτηματολογίου μας.

Συγκεκριμένα στην ερώτηση 20 (**Από τί εξαρτάται ο χρόνος που αφιερώνετε καθημερινά στο facebook;**), μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι βασικοί λόγοι που εξαρτάται η ώρα τους εκεί είναι α) ο χρόνος που καταλαμβάνουν οι υπόλοιπες δραστηριότητες με 29% β) η

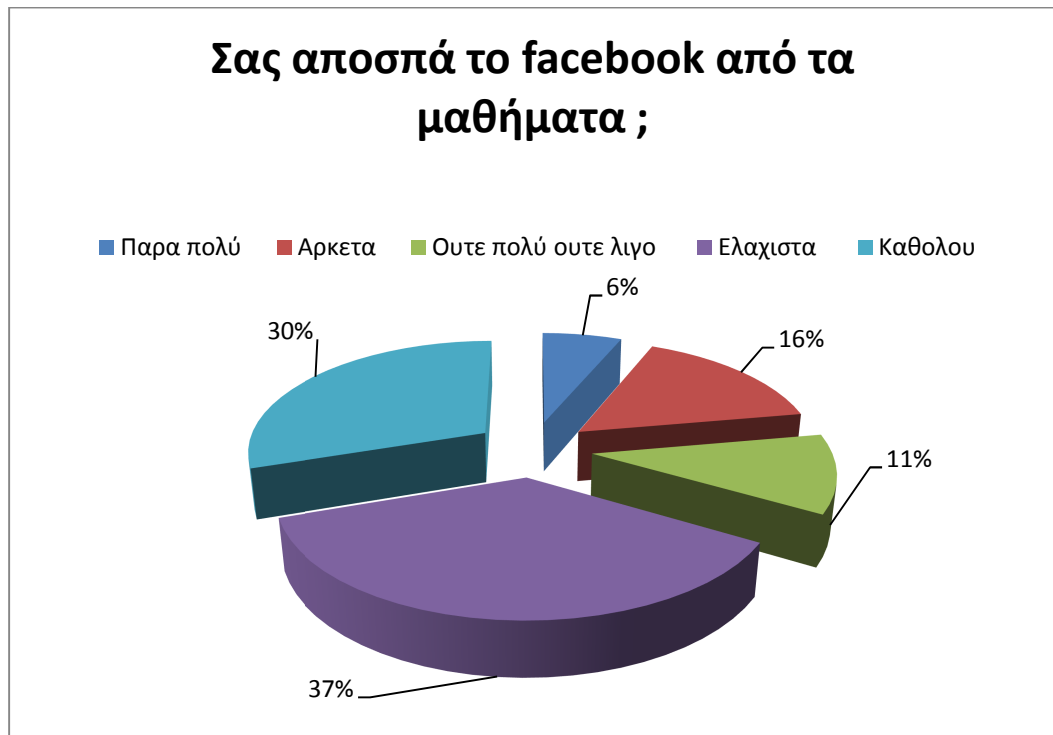
ποσότητα των σχολικών εργασιών 25% γ) οι ενδιαφέρουσες συνομιλίες με άλλα πρόσωπα με ποσοστό 19% δ) για να ξεκουραστούν ή κάτι άλλο με το ισόποσο ποσοστό 14% .

Γράφημα 8: Από τι εξαρτάται ο χρόνος που αφιερώνεται καθημερινά στο Facebook;

Από αυτό συμπεραίνουμε ότι ο χρόνος που αφιερώνει ένας μαθητής την ώρα τους στο Facebook είναι κατά κύριο λόγο οι σχολικές και οι εξωσχολικές εργασίες και μετά όλα τα υπόλοιπα.

Η τελευταία ερώτηση που απαντά στο τέταρτο ερευνητικό ερώτημα είναι η 21 (**Σας αποσπά το Facebook από τα μαθήματα;**) για την οποία μπορούμε να πούμε σύμφωνα με τις απαντήσεις των παιδιών ότι με φθίνουσα σειρά αποσπώνται ελάχιστα με ποσοστό 37%, έπειτα καθόλου με 30%, αρκετά με 16%, ούτε λίγο ούτε πολύ 11% και τέλος πάρα πολύ με μόλις 6%.

Γράφημα 9: Σας αποσπά το Facebook από τα μαθήματα;

Σαν συμπέρασμα έχουμε ότι οι μαθητές δεν επηρεάζονται τόσο όσο κάποιος θα μπορούσε να θεωρήσει ότι επηρεάζονται καθώς άλλα αποτελέσματα έχουμε από τις απαντήσεις τους.

4.5 Πέμπτο ερευνητικό ερώτημα.

Στο 5ο ερευνητικό ερώτημα (**Κατά πόσο οι ίδιοι οι μαθητές θεωρούν ότι η ενασχόλησή τους με το Facebook εμπεριέχει κινδύνους;**) απαντούν οι ερωτήσεις 6,16 και 17 του ερωτηματολογίου.

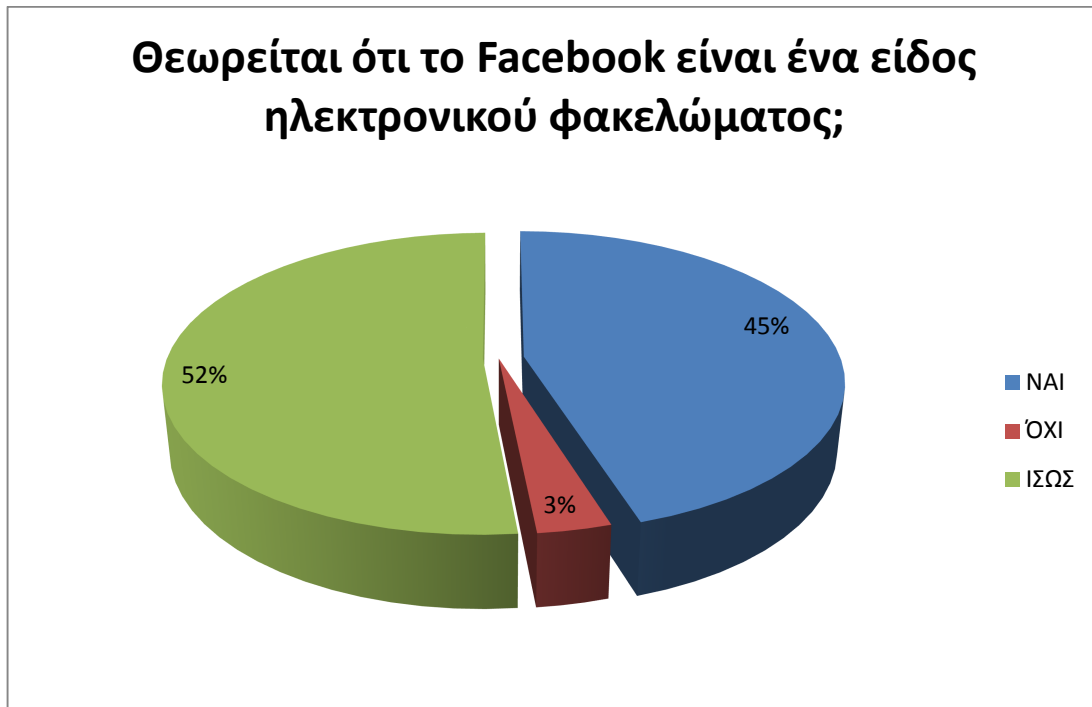
Συγκεκριμένα στη ερώτηση 6 (**Προστατεύεται τα προσωπικά σας δεδομένα;**), βάση δεδομένων που προέκυψαν από τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους μαθητές, ένα συντριπτικό ποσοστό, το 78%, απάντησε καταφατικά, ενώ μόλις το 6% των μαθητών έδωσε αρνητική απάντηση.

Γράφημα 10: Προστατεύεται τα προσωπικά σας δεδομένα;

Από τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την παραπάνω στατιστική, συμπεραίνουμε πως οι μαθητές του 1ου ΓΕΛ Καλαμάτας στην πλειοψηφία τους, κατά την ενασχόληση τους με το Facebook, είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί κυρίως σε θέματα που έχουν να κάνουν με τη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων.

Σκεπτικοί και εμφανώς διστακτικοί φάνηκαν οι μαθητές όταν τους τέθηκε το ερώτημα 16 (**Θεωρείται ότι το Facebook είναι ένα είδος ηλεκτρονικού φακελώματος;**) με την πλειοψηφία (52%) των μαθητών να απαντά "Ισως" ενώ παράλληλα ένα επίσης σεβαστό ποσοστό, το 45% των μαθητών απάντησε "Ναι" στην ίδια ερώτηση.

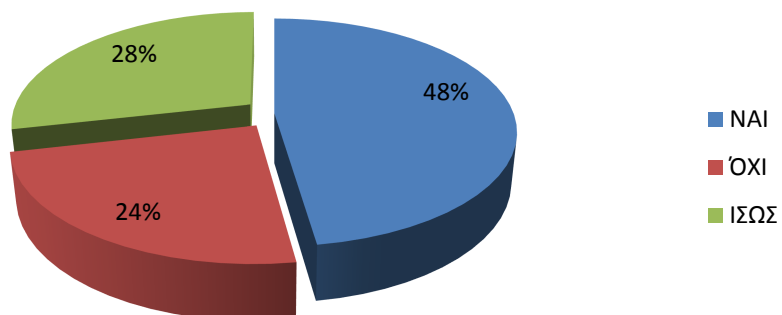

Γράφημα 11: Θεωρείται ότι το Facebook είναι ένα είδος ηλεκτρονικού φακελώματος;

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι περισσότεροι μαθητές δεν είναι σε θέση να απαντήσουν με βεβαιότητα αν ισχύει ο παραπάνω ισχυρισμός περί «ηλεκτρονικού φακελώματος» χωρίς βέβαια να απορρίπτουμε ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό μαθητών που έρχεται να απαντήσει «Ναι» στο συγκεκριμένο ερώτημα.

Στη τελευταία ερώτηση που απαντά στο πέμπτο ερευνητικό ερώτημα θέλοντας να θίξουμε την επίδραση του Facebook στη ζωή των μαθητών αναζητήσαμε απάντηση στην ερώτηση 17 του ερωτηματολογίου μας (**Θεωρείτε πως το Facebook έχει επηρεάσει την καθημερινότητά σας ;**). Ξεκάθαρα και σε αυτή την ερώτηση ένα μεγάλο μέρος των μαθητών, με ποσοστό 48% έρχεται να απαντήσει "Ναι" ενώ σε μικρότερα ποσοστά 24 και 28% οι χρήστες απάντησαν "Όχι" και "Ίσως" αντίστοιχα όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.

Θεωρείτε πως το Facebook έχει επηρεάσει την καθημερινότητά σας ;

Γράφημα 12: Θεωρείτε πως το Facebook έχει επηρεάσει την καθημερινότητά σας;

Συμπεραίνουμε λοιπόν πως η επιρροή του κοινωνικού αυτού μέσου δικτύωσης στη ζωή των μαθητών είναι αναμφισβήτητη.

5. Γενικά Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας, με βάση τα αποτελέσματα που συλλέξαμε μπορούμε να πούμε πως παρόλο που η εισβολή του facebook ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης είναι ιδιαίτερα εμφανής και η επιρροή αυτής στη ζωή και την καθημερινότητα των μαθητών του 1ου ΓΕΛ αρκετά μεγάλη, αφού κατά τη γνώμη τους η ενδεχόμενη αρνητική επίδραση του στις σχολικές τους επιδόσεις είναι ελάχιστη ή μηδαμινή. Λαμβάνοντας υπόψη και το χρόνο τον οποίο αφιερώνουν καθημερινά κατά την ενασχόληση τους με το facebook, ο οποίος όντας κατά μέσο όρο 1-2 ώρες ημερησίως δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί υπερβολικός, και το γεγονός ότι ο χρόνος αυτός εξαρτάται άμεσα από την ποσότητα και το είδος των σχολικών τους εργασιών και δραστηριοτήτων, μπορούμε να πούμε άφοβα πως οι μαθητές στην πλειοψηφία τους είναι ιδιαίτερα συνειδητοποιημένοι και υπεύθυνοι απέναντι στις σχολικές τους υποχρεώσεις. Επιπλέον οι περισσότεροι μαθητές φάνηκαν ιδιαίτερα υπεύθυνοι και προσεκτικοί και απέναντι στον τρόπο με τον οποίο χειρίζονται το facebook αποφεύγοντας να αποδέχονται αιτήματα φιλίας και να συνομιλούν με άγνωστα άτομα και έχοντας ως προτεραιότητα την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Για τους περισσότερους το facebook αποτελεί ένα δίαυλο επικοινωνίας ενώ σχετικά μειωμένο φάνηκε να είναι το ενδιαφέρον απέναντι στο πλήθος εφαρμογών και παιχνιδιών που παρέχει το συγκεκριμένο μέσο δικτύωσης τα οποία δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση τον κύριο λόγο ενασχόλησης των μαθητών με αυτό.

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

Βάμβουκας, Μ. (2006) *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρης

Βάρσος, Ν. *Βλάπτει το facebook σοβαρά τις σχέσεις;* Διαθέσιμο στο: <http://www.funday.gr/surfing/%ce%b2%ce%bb%ce%ac%cf%80%cf%84%ce%b5%ce%b9-%cf%84%ce%bf>

Κωσταρίκος, Α. (2012) *Αλλαγή συμπεριφοράς προς το χειρότερο για τους χρήστες του Facebook! “ΤΟ ΒΗΜΑ”* Διαθέσιμο στο : <http://kotsarikos.com/2012/07/15/%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%B3%CE%AE-%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AC%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B5%CF%81/>

Ματσαγγούρας, Η. (2011) *Η Καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Νέο Λύκειο*, Αθήνα: ΟΕΔΒ

Παπαναστασίου, Κ. (1996) *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, Λευκωσία

Παπάνης, Ε. (2009) *Ηλεκτρονική Κοινωνική Δικτύωση και Νέοι* : Συμπεράσματα έρευνας για το Facebook. Διαθέσιμο στο : <http://my.aegean.gr/web/article2835.html>

Τασιούλης, Χ. (2011) *Πόσο σημαντικό στην ζωή μας είναι το Facebook;* Διαθέσιμο στο : <http://www.away.gr/2011/03/01/how-important-is-facebook-in-our-lives-infographic/>

Coolweb.gr. (2011) *Τα μειονεκτήματα του Facebook!* Διαθέσιμο στο : <http://coolweb.gr/meionektimata-facebook/>

Newbeast. Πέντε δεδομένα που δεν πρέπει να δημοσιεύετε στο Facebook. Διαθέσιμο στο: <http://www.inthevip.gr/64916/dedomena-den-prepei-dimosieute-facebook/>

Newsbomb.gr. (2012) 9 πράγματα που δεν γνωρίζατε για το Facebook! Διαθέσιμο στο : <http://www.newsbomb.gr/blogs/story/255817/9-pragmata-poy-den-gnorizate-gia-to-facebook>

Newsbytes.gr. (2009) Οδηγός Σωστής Χρήσης του Facebook από Εταιρίες, Οργανισμούς και Διάσημους. Διαθέσιμο στο : <http://www.newsbytes.gr/facebook-guide-for-companies-organizations>

http://www.webtrend.gr. Στατιστικά: Τί κάνουν οι χρήστες του facebook; Διαθέσιμο στο: <http://www.webtrend.gr/blog/statistika-kanoyh-hristes-toy-facebook>

http://www.tanea.gr. (2012) Καλαμάτα: Συνελήφθη 24χρονος για παρενόχληση 14χρονης μέσω facebook

http://www.karditsalive.net. (2012) Πληθαίνουν τα κρούσματα σεξουαλικής παρενόχλησης στο Facebook. Διαθέσιμο στο: http://www.karditsalive.net/index.php?option=com_content&view=article&id=8056%3A-facebook&catid=43%3Akoionikespolicehellas&Itemid=75

http://sevasmoskaieilikrineeia-sensor.blogspot.gr. Facebook και Σχέσεις. Διαθέσιμο στο: http://sevasmoskaieilikrineeia-sensor.blogspot.gr/2011/03/facebook_02.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ FACEBOOK ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ 1^{ΟΥ} ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Αυτό το ερωτηματολόγιο έχει κατασκευαστεί στα πλαίσια της ερευνητικής μας εργασίας με σκοπό να καταγράψουμε τη χρήση του FACEBOOK από τους μαθητές του 1^{ου} Γενικού Λυκείου Καλαμάτας και κατά πόσο γνωρίζουν οι μαθητές τους κινδύνους του. Παρακαλώ συμπληρώστε όλες τις ερωτήσεις . Ο απαιτούμενος χρόνος είναι περίπου τριάντα λεπτά.

Συνήθως είναι καλύτερο να επιλέξετε τις απαντήσεις που σας ταιριάζουν περισσότερο χωρίς να σκέπτεστε πολύ. Σας παρακαλώ να απαντήσετε τις ερωτήσεις με τρόπο που αντανακλά τα πραγματικά σας συναισθήματα. Το ερωτηματολόγιο εξασφαλίζει την ανωνυμία σας και οι απαντήσεις σας έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα.

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία.

.

1. : _____

2. : _____

8. μ chat;
 . μ
9. μ Facebook, :
 . μ
 . μ
 . profiles
 .
 . chat
 . μ μ
10. Facebook
 « μ » (– – μ)
 ();
 . 2-3 % . 10-40% . 50- %
11. Facebook;
 .
12. « » μ ;
 .
13. / μ facebook?
 .
14. / μ
 Facebook; (μ)
 . ;
 . ;
 . μ Facebook;

- . μ ;
 . μ
 ;
 . ;
 15. μ Facebook
 ;
 . .
 16. Facebook
 μ ;
 . . .
 17. Facebook μ
 ;
 . . .
 18. Facebook ;
 . .
 19. μ μ μ ;
 . μ μ μ .
 . μ μ μ .
 . / μ .
 . μ .
 20. μ
 facebook;
 .
 . ;

. μ μ μ
. μ
.....

21. Facebook μ μ ;
. .
. . .
. .

22. Facebook μ
;
. .

23. Facebook?(
μ)
. μ μ
. μ « » μ
. μ .
. .
. μ

24. μ facebook ;
. . ,
μ

25. « μ » μ
μ ;
. μ .
μ